

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**структурний підрозділ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КОНСТРУЮВАННЯ ОДЯГУ»
ПРИВАТНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ВІННИЦЬКИЙ ІНСТИТУТ КОНСТРУЮВАННЯ ОДЯГУ
І ПІДПРИЄМНИЦТВА»**

Затверджено:

Вченою радою «ВІКОП»

«10» травня 2022 р.

протокол № 10

голова вченої ради

М.О.Соляниченко

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказ «ВІКОП»

від «10» травня 2022 р.

№ 3/1

ПОЛОЖЕННЯ

**про навчально-методичний комплекс предметів/дисциплін
у СП «Фаховий коледж конструювання одягу» ПВНЗ «ВІКОП»**

Вінниця 2022

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про навчально-методичні комплекси предметів/дисциплін (далі - Положення) розроблене як складова системи управління якістю і встановлює однакові вимоги до змісту й оформлення навчально-методичних комплексів дисциплін та предметів (далі - НМКД або НМКП), передбачених навчальними планами, за якими проводиться підготовка фахівців у СП «Фаховий коледж конструювання одягу» ПВНЗ «ВІКОП» (далі – Коледж).

Передбачений Положенням обсяг навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни/предмета є однією з умов, що дозволяють досягти необхідної якості освітньої діяльності, ефективно організувати самостійну роботу здобувачів освіти й зберегти спадкоємність у викладанні навчальних дисциплін/предметів.

1.2. Навчально-методичний комплекс (НМК) – це сукупність нормативних та навчально-методичних матеріалів на паперовій та/або в електронній формах, необхідних і достатніх для ефективного виконання здобувачами освіти робочої програми навчальної дисципліни, передбаченої навчальним планом підготовки здобувачів освіти.

1.3. НМК повинен забезпечити всі основні етапи педагогічного процесу - повідомлення навчальної інформації і її сприйняття, закріплення й удосконалення знань, умінь і навичок, їх застосування й контролю та основних функцій освітнього процесу – освітньої, виховної та розвивальної. НМК розробляється для всіх навчальних дисциплін/предметів відповідно до навчального плану.

1.4. Порядок розробки НМК

1.4.1. НМК розробляє викладач (колектив викладачів) циклової комісії, які забезпечують викладання змісту навчальної дисципліни/предмета відповідно до навчального плану підготовки здобувачів освіти.

1.4.2. Розробники НМК (викладач, колектив викладачів) є відповідальними за його якісну підготовку.

1.4.3. Навчально-методичні матеріали, що включаються в НМК, повинні відповідати сучасному рівню розвитку науки, техніки та технології, передбачати логічно послідовний виклад змісту навчального матеріалу, використання сучасних методів і технічних засобів навчального процесу, що дозволяють студентам глибоко освоювати навчальний матеріал і набувати умінь.

1.4.4. НМКД/НМКП є інтелектуальною власністю викладача (колективу викладачів) та майновою власністю НЗ.

1.4.5. НМКД/НМКП робляться у двох екземплярах. Оригінали НМКД та НМКП зберігаються у приймальній директора, входять до номенклатури навчально-методичного кабінету. Копії НМКД або НМКП повинен мати кожен викладач (в тому числі, при паралельному викладанні предметів/дисциплін).

1.5. Голова циклової комісії, за яким закріплена навчальна дисципліна/предмет:

- проводить моніторинг підготовки НМК та його якості;
- упродовж року після апробації НМК в навчальному процесі може включати до плану видань навчальні посібники й методичні вказівки, підготовлені авторами НМК;
- оцінює якість викладання дисципліни/предмета й підготовки НМК шляхом вивчення матеріалів НМК та відвідування занять з даної навчальної дисципліни/предмета.

Результати внутрішнього контролю змісту та якості НМК відображаються у протоколах засідання циклової комісії.

1.6. При наступному викладанні дисципліни/предмета автори вносять зміни до НМК з метою поліпшення якості викладання, повного відображення сучасного стану науки та практики.

1.7. Підготовка НМК або його складових, оновлення змісту НМК включається до індивідуального плану викладача в розділі «Навчально-методична робота».

2. ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ НМКД ТА НМКП

Кожен викладач, у відповідності до свого педагогічного навантаження, готує навчально-методичний комплекс дисципліни (НМКД) або предмета (НМКП). В червні кожного навчального року складові НМКД/НМКП після позитивної рецензії розглядаються та ухвалюються на засіданні циклової комісії. Зміст рецензії заноситься до протоколу у формі додатку. В окремих випадках (зміна викладача, нормативних документів тощо) документи готуються до 01.09. Після розгляду цикловою комісією робочі програми затверджуються директором Коледжу, екзаменаційні білети – заступник директора з навчальної роботи. Матеріали комплексу систематизують в папку - сегрегатор в такій послідовності:

- Титульний лист з назвою НМКД/НМКП;
- Робоча навчальна програма.
- Конспект лекцій (опорний конспект, курс лекцій – на вибір викладача), (не пізніше до 01.09. курс лекцій розглядається та схвалюється на засіданні циклової комісії);
- Пакет візуального супроводження курсу
- Методичні рекомендації до занять (якщо такі є за програмою), розглядається та схвалюється на засіданні циклової комісії:
  - *практичних,*
  - *лабораторних,*
  - *семінарських.*
- Тести і завдання для поточного контролю знань здобувачів освіти (з окремих тем чи розділів).
- Тести для самостійного контролю знань здобувачів освіти на ПК (вказати навчальний кабінет/Інтернет-ресурс, де вони знаходяться).
- Питання до іспиту (білети).
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів освіти з дисципліни/предмета (розглядається та схвалюється на засіданні циклової комісії).
- Методичні вказівки (рекомендації) до курсових робіт/проектів (з тематикою курсових робіт/проектів), (якщо такі є за програмою, розглядається та схвалюється на засіданні циклової комісії).
- Програма практики (розглядається та схвалюється на засіданні циклової комісії).

КОМЕНТАРІ ДО ОКРЕМИХ СКЛАДОВИХ НМКД/НМКП

Лекція є основною формою проведення навчальних занять у НЗ, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу; вона є елементом курсу лекцій; тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою. Викладач зобов'язаний перед початком семестру/навчального року подати на циклову комісію складений ним конспект лекцій (або авторський підручник/навчальний посібник) для розгляду та схвалення. Саме схвалені конспекти лекцій (або авторський підручник/навчальний посібник) є складовою НМКД/НМКП. Курс лекцій до схвалення цикловою комісією повинен отримати позитивну рецензію (в такому ж порядку, як і програмні документи – див П.3 даного Положення).

Згідно з Положенням коледжу про **самостійну роботу студентів - здобувачів освіти (далі - с.р.с. або СРС)** вона є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Перелік тем с.р.с. визначається робочою навчальною програмою. Викладач повинен до вказаних вище термінів підготувати методичні рекомендації до с.р.с. та дати на розгляд та схвалення їх на засідання циклової комісії. В методичних рекомендаціях повинні бути викладені:

- *загальні методичні вказівки по с.р.с. з дисципліни, з вимогами до знань і вмінь здобувачів освіти як вступна частина, (пояснювальна записка);*

- *логічно викладені теми та плани с.р.с. з рекомендованою літературою до них;*
- *особливі методичні рекомендації з кожної теми с.р.с.;*
- *завдання для самоконтролю знань здобувачів освіти з кожної вивченої/опрацьованої теми;*
- *список рекомендованої літератури (джерел) згідно з вимогами даного Положення;*
- *інші матеріали, які викладач вважає за доцільне включити до методичних рекомендацій з дисципліни/предмета.*

Практичне заняття – це форма заняття, при якій викладач організовує детальний розгляд здобувачами освіти окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички практичного застосування знань шляхом індивідуального виконання здобувачем освіти відповідно сформульованих завдань. Перелік тем практичних занять визначається робочою навчальною програмою. Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі. Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок здобувачів освіти; постановку мети й загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувачів освіти; розв'язування завдань з їх обговоренням; розв'язування контрольних завдань, їх перевірку та оцінювання. Тому викладач включає в НМКД/НМКП методичні рекомендації та завдання для практичних занять, до яких рекомендується включити:

- *загальні методичні рекомендації до практичних занять, з вимогами до знань і умінь здобувачів освіти як вступна частина (пояснювальна записка);*
- *питання для попереднього контролю знань студентів;*
- *логічно викладені теми та завдання до практичних занять з рекомендованою літературою до них;*
- *обладнання, наочність (якщо таке потрібне);*
- *методичне забезпечення заняття;*
- *критерії оцінювання знань студентів на практичних заняттях;*
- *список літератури (джерел);*
- *інші матеріали, які викладач вважає за доцільне включити до методичних рекомендацій з дисципліни/предмета.*

Лабораторне заняття – форма навчального заняття, при якому здобувачі освіти під керівництвом викладача особисто проводять натурні або імітаційні експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни/предмета, набувають практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, ПК, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

Лабораторні заняття проводяться у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях з використанням устаткування, пристосованого до умов навчального процесу. Перелік тем лабораторних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Лабораторне заняття включає проведення поточного контролю підготовленості студентів до виконання конкретної лабораторної роботи, виконання завдань теми заняття, оформлення індивідуального звіту з виконаної роботи та його захист перед викладачем.

Тому методичне забезпечення даного виду занять передбачає підготовку систематизованих навчально-методичних матеріалів, які мають:

- *пояснювальну записку до лабораторних робіт з дисципліни/предмета (викладені особливості таких робіт з даної дисципліни/предмета);*
- *інструкції до кожної лабораторної роботи (вказати № роботи, її тему, мету, обладнання/наочність, інструктаж з БЖД та охорони праці до даної лабораторної роботи, методичне забезпечення, хід виконання з завданнями, форму звіту з даної роботи, підпис викладача);*

- *запитання до проведення попереднього контролю підготовленості студентів до виконання конкретної лабораторної роботи;*
- *вказати форму звіту до лабораторних робіт з дисципліни/предмета (звичайні робочі зошити, у яких студент веде записи з роботи; спеціальні робочі зошити, завчасно підготовлені викладачем тощо);*
- *критерії оцінювання знань здобувачів освіти на лабораторних заняттях;*
- *список літератури (джерел);*
- *інші матеріали, які викладач вважає за доцільне включити до методичних матеріалів з лабораторних робіт до даної дисципліни/предмета.*

Семінарське заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організовує дискусію навколо попередньо вивчених тем, до котрих здобувачі освіти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Методи і форми роботи на занятті викладач готує самостійно. Тому кожне семінарське заняття повинно бути завчасно продуманим і підготовленим. В НМКД/НМКП потрібно до початку навчального року підготувати методичні рекомендації до семінарських занять, в які рекомендовано включити:

- *пояснювальну записку до семінарських занять з дисципліни/предмета (викладені особливості такої роботи з даної дисципліни/предмета);*
- *логічно, систематизовано викладені завдання до кожного семінарського заняття (№ заняття, його тема, мета, план, література/джерела, методичні вказівки щодо підготовки кожного такого заняття; якщо заняття має проводитися нетрадиційним методом, потрібно вказати як саме і що студенти повинні підготувати; може готуватися методична розробка заняття);*
- *критерії оцінювання знань студентів на семінарських заняттях;*
- *список літератури;*
- *інші матеріали, які викладач вважає за доцільне включити до методичних матеріалів для семінарських занять до даної дисципліни.*

Курсові проекти/роботи виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних здобувачами освіти за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Тематика курсових робіт/проектів повинна відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху; вона визначається та затверджується до початку навчального року. Викладачі, які ведуть курсові роботи/проекти готують та схвалюють на засіданні циклової комісії до початку навчального року методичні рекомендації до даного виду роботи, в які рекомендовано включити:

- *пояснювальну записку до курсових робіт/проектів з дисципліни (викладені особливості такої роботи з даної дисципліни);*
- *алгоритм написання/виконання студентами курсової роботи/проекту (підготовчий етап, вибір та затвердження теми, оформлення спеціального бланку-завдання на курсову роботу/проект, терміни подання та захист курсової роботи/проекту, робота над змістом та складові частини курсової роботи/проекту);*
- *вимоги до оформлення курсової роботи/проекту;*
- *перевірка та захист курсових робіт/проектів;*
- *критерії оцінювання курсових робіт/проектів;*
- *додатки з прикладами оформлення робіт;*
- *інші матеріали, які викладач вважає за доцільне включити до методичних матеріалів для виконання курсових робіт/проектів з даної дисципліни.*

3. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІНИ/ ПРЕДМЕТА

3.2. Рекомендації щодо етапів розробки програми дисципліни

При розробці навчальної програми може бути корисною така послідовність етапів.

Перший етап розробки пов'язаний із визначенням призначення навчальної дисципліни у підготовці фахівця та мети її вивчення. Для цього аналізується освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) і визначаються ті її вимоги, які можуть бути забезпечені при вивченні цієї дисципліни. Мета вивчення дисципліни має бути подана у вигляді системи компетенцій, типових завдань діяльності.

Завдання навчальної дисципліни обумовлюється об'єктом вивчення та значенням цього об'єкту для професійної діяльності фахівця. Завдання вивчення дисципліни мають бути подані у вигляді системи компетенцій із зазначенням певного рівня їх сформованості (відповідно до ОПП).

Другий етап формування навчальної програми пов'язаний із визначенням її складу і структури. Головними системоутворюючими елементами при визначенні структури дисципліни є об'єкт вивчення, його відношення до професійної діяльності фахівця, а також міждисциплінарні зв'язки.

Структурування навчальної дисципліни за розділами, темами здійснюється на основі виділення інформації, необхідної і достатньої для всебічної характеристики об'єктів вивчення дисципліни з точки зору професійної діяльності. Структурування дисципліни пов'язано з виявленням внутрішніх зв'язків. На основі взаємозв'язків між темами здійснюється систематизація, виявлення відсутнього навчального матеріалу, забезпечення послідовності вивчення певних тем. Структура навчальної дисципліни віддзеркалюється у змісті навчального матеріалу програми і тематичному плані робочої навчальної програми.

Третій етап роботи пов'язаний із визначенням вимог до компетенцій. Вони мають бути сформульовані таким чином, щоб після закінчення вивчення теми можна було перевірити рівень засвоєння студентами відповідних знань та оволодіння необхідними уміннями.

Визначення вимог до компетенцій з кожної теми сприяє реалізації контролюючої функції навчальних програм і є підставою для наступного планування змісту практичних занять, лабораторних робіт, завдань для різних форм контролю знань студентів та самостійної роботи здобувачів освіти (СРС).

Четвертий етап пов'язаний із плануванням практичних/семінарських занять, лабораторних робіт. При визначенні певних видів цих занять потрібно враховувати зазначений в ОПП рівень сформованості необхідних компетенцій, а також особливості кожного виду навчальних занять.

П'ятий етап розробки навчальних програм пов'язаний із визначенням обсягу і змісту самостійної роботи здобувачів освіти, у тому числі із визначенням семестрових витрат часу на їх виконання з урахуванням складності та трудомісткості.

З метою забезпечення ефективності СРС необхідно передбачити її чітке планування, розмаїття видів, посилення професійної спрямованості завдань, формування навичок та умінь самостійної роботи.

Шостий етап пов'язаний із визначенням контрольних заходів, їх розподілом за темами. Необхідно визначити цілі та завдання цих заходів, розробити контрольні завдання для перевірки рівня засвоєння здобувачами освіти відповідних компетенцій, передбачених програмою дисципліни.

На заключному етапі розробники навчальної програми на основі дидактичних принципів і набутого досвіду мають надатися рекомендації з раціонального розподілу навчального часу за темами, певними видами аудиторних занять та СРС для різних форм навчання.

З метою забезпечення цілісності навчального матеріалу, забезпечення професійної спрямованості змісту навчання, попередження можливого дублювання, врахування міждисциплінарних зв'язків навчальні програми дисциплін/предметів рецензуються та розглядаються цикловою комісією тих спеціальностей, для яких розроблена відповідна навчальна програма.

Після ухвалення цикловою комісією навчальна програма затверджується директором коледжу.

Навчальні програми дисциплін відповідних навчальних планів входять до комплексу навчально-методичної документації зі спеціальності (НМКС).

Про «Список літератури (джерел)» - в пункті 4.1.3.

В програмі обов'язково вказуються критерії оцінювання знань студентів з даної конкретної дисципліни/предмета. Наприклад,

Рекомендації до структури та змісту робочої програми навчальної дисципліни (відповідно до листа МОН України від 09.07.2018 № 1/9-434):

Робоча програма навчальної дисципліни містить такі розділи:

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ:

Мета вивчення дисципліни.

Для обов'язкових дисциплін у цьому пункті варто стисло зазначити місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Зокрема, тут можуть бути наведені визначені освітньою програмою компетентності, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна. Для вибіркових дисциплін може бути наведено коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни.

Результати навчання вивчення дисципліни її місце в освітньому процесі.

Формулювання результатів навчання для обов'язкових дисциплін має базуватися на результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою (програмних результатах навчання) та деталізувати їх. Формулювання результатів навчання мають зазначати рівень їх сформованості, наприклад, через його достатність для вирішення певного класу завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за освітньою програмою.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

ЗРАЗОК
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

структурний підрозділ
« ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КОНСТРУЮВАННЯ ОДЯГУ»
ПРИВАТНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ВІННИЦЬКИЙ ІНСТИТУТ КОНСТРУЮВАННЯ ОДЯГУ
І ПІДПРИЄМНИЦТВА»

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор коледжу

_____ 2022 р.
«_____» _____

ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗНАНЬ

РОБОЧА ПРОГРАМА

Відділення: *управління, адміністрування*

Циклова комісія: *соціальних дисциплін*

Спеціальність: *076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»*

Освітня програма: *«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»*

Освітньо-професійний ступінь: *«фаховий молодший бакалавр»*

Мова викладання: *українська*

Вінниця, 2022

Укладач: викладач-методист, спеціаліст вищої категорії Л.І.Савлук

Рецензент: викладач-методист, спеціаліст вищої категорії Л.І. Шмалій

Розглянуто і схвалено на засіданні ц/к фундаментальних та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол № _____ від _____

Голова ц/к _____ Л.І. Шмалій

Розглянуто і ухвалено на засіданні групи забезпечення освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у СП «ФККО» ПВНЗ «ВІКОП»

Протокол № _____ від _____

Керівник групи: _____ Любов БАБІЙ

1. Мета навчальної дисципліни «Основи філософських знань»

Навчальна дисципліна «Основи філософських знань» є складовою освітньої програми: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Дана дисципліна є обов'язковою у відповідності до навчального плану спеціальності. Викладається у IV семестрі II курсу в обсязі 90 год (3 кредити ECTS). Зокрема: лекції – 20 год., семінарські заняття – 12 год., самостійна робота студентів – 58 год.

Завершується дисципліна диференційним заліком.

Дисципліна «Основи філософських знань» належить до дисциплін, які формують основні компетентності, зокрема, циклу загальної підготовки навчального плану, вивчення якої є важливим чинником духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді, усвідомлення ними свого місця і ролі в суспільстві; визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питання, хто є людина, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах, як долати різні перешкоди до майбутнього.

Мета дисципліни: надання знань з філософії як світогляду людини або сукупності поглядів на світ у цілому та ставлення людини до цього світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття.

Вивчення дисципліни певною мірою пов'язане зі знаннями інших гуманітарних дисциплін, особливо з політологією, соціологією, історією України, економічною теорією або політекономією тощо.

У свою чергу, знання дисципліни «Основи філософських знань» є методологічною основою вивчення не тільки гуманітарних та суспільно-політичних, а й природничих та технічних дисциплін.

Викладання та навчання: студентоцентричне, проблемно-орієнтоване, ініціативне самонавчання.

Лекційні заняття мають інтерактивний науково-пізнавальний характер, використовуються мультимедійні презентації, відео, робочі зошити – опорні конспекти, випереджувальні завдання студентів тощо.

Семінарські заняття проводяться з використанням результатів науково-пошукової роботи студентів, захисту цих результатів; поширеними є ситуаційні завдання, ділові ігри, підготовка презентацій з використання сучасних професійних програмних засобів. Акцент робиться на особистісному саморозвитку, груповій роботі, умінні презентувати результати роботи, що сприяє формуванню розуміння потреби й готовності до продовження самоосвіти протягом життя.

Самостійна робота студентів - у відповідності до Положення про його організацію та контроль у Коледжі.

2. Результати навчання з дисципліни «Основи філософських знань»

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК6. Здатність працювати як у команді, так і самостійно. ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК8. Здатність до креативного та критичного мислення. ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК10. Навички міжособистісної взаємодії.
------------------------------	---

	ЗК11. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. ЗК12. Здатність свідомо та соціально відповідально діяти на основі етичних міркувань.
--	--

Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН1. Базові уявлення про основи філософії, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності. ПРН13. Здатність творчо мислити, вміння доводити та відстоювати власну думку
-------------------------------------	---

3. Критерії оцінювання навчальних досягнень

Відмінно – студент вільно і творчо володіє матеріалом, визначеним програмою, має діалектичне мислення; аргументовано, науково аналізує філософські проблеми, об'єктивно оцінює досягнення філософської думки та її вплив на розвиток та формування світогляду епохи та майбутнього. Вміє використовувати різноманітні джерела знань, систематично поповнює знання, вміє застосовувати знання при вирішенні професійних питань. Уміє вдаватися до діалогу, доводити власну громадську та світоглядну позицію. Виконав 100% обсягу самостійної роботи. Брав участь у конференціях, семінарах, олімпіадах, писав конкурсну творчу роботу, реферат. За підсумками тестування або тесту правильно відповідає на 90-100% питань.

Добре – студент добре володіє матеріалом, але має незначні ускладнення при відповіді; потребує незначної допомоги викладача при виборі напрямку відповіді та допускає незначні помилки, неточну аргументацію. Оцінювання подій, ідей, досягнень філософської думки більш емоційне ніж наукове. Володіє декількома методами пізнання, але має незначні труднощі при діалоговій бесіді і доказах власної думки. Виконав 100% обсягу самостійної роботи. Брав участь у конференціях, семінарах, олімпіадах, писав конкурсну творчу роботу, реферат. За підсумками тестування правильно відповідає на 70-89% питань.

Задовільно – студент користується лише окремими знаннями дисципліни, порушує логіку відповіді, відповідь недостатньо самостійна, допускаються суттєві помилки в знаннях та поясненні питань дисципліни мова спрощена; оцінювання досягнень філософської думки лише емоційне; викладач постійно коректує відповідь студента. Студенту важко підтримувати бесіду, не вистачає доказів для обґрунтування власного погляду. Виконав не менше 70% обсягу самостійної роботи. За підсумками тестування правильно відповідає на 50-69% питань.

Незадовільно – студент не володіє необхідними знаннями, не володіє практичними навичками дисципліни. Виконав менше 50% обсягу самостійної роботи або зовсім не виконав самостійної роботи. За підсумками тестування правильно відповідає на 0-49% питань.

4. Засоби оцінювання

- поточне опитування;
- тестовий контроль (відкриті тести; спеціалізовані комп'ютерні програми та Інтернет-ресурси);
- підсумковий контроль – диференційований залік.

**Зміст дисципліни (теми програми)
Структура навчальної дисципліни**

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год	Види роботи на занятті	Форми контролю
<i>Розділ I. Історія розвитку філософської думки</i>				
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - що таке світогляд, його складові й типологія; - співвідношення філософії зі світоглядом, наукою, мистецтвом, релігією, ідеологією; - історичні особливості виникнення філософії; - особливості та характерні риси філософського мислення. <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розрізняти світоглядні та інші види знання; - виділяти елементи філософського мислення у певних знаннях; - пояснювати основні функції філософії; - застосовувати до конкретних ситуацій ознаки найперших філософських позицій 	<p>Заняття №1 Лекція №1 Тема 1. Предмет і система філософії План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості становища людини у світі та необхідність її самовизначення. 2. Світогляд як духовно-практичний феномен. 3. Історичні типи світогляду. 4. Філософія, її предмет і функції. <p><i>Література: 1 – с.8-28; 2 – с.8-242; 3 – с.7-32; 5 – с. 5-30; 7 –с.13-30; 8 – с.9-29.</i></p>	2	Робота з мультимедіа, перегляд відеофільму, випереджаючі завдання	Тестові завдання
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості та характерні риси західного та східного типу цивілізації; - найперші джерела філософської думки Стародавньої Індії та Стародавнього Китаю; - найперші проблеми, які ставила та вирішувала давньосхідна філософська думка. <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - порівнювати між собою провідні ідеї філософських шкіл Стародавнього Сходу; - виділяти у філософських текстах саме те, що є характерним для східного типу мислення; - оцінювати світоглядну цінність ідей давньосхідної філософії 	<p>Заняття №2 Лекція №2 Тема 2.1. Філософія Стародавнього світу План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості східного та західного типів філософствування. 2. Провідні ідеї та напрямки філософської думки стародавніх Індії та Китаю. <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Особливості філософії стародавньої Індії. 2.2. Особливості філософії стародавнього Китаю. <p><i>Література: 1 –с. 29-88; 2 – с.25-41; 3 – с.33-72; 5 –с.34-49; 7 –с.13-30; 8- с.30-112.</i></p>	2	Робота з мультимедіа, перегляд відеофільму, випереджаючі завдання	Усне опитування, індивідуальні завдання

<p>ЗНАТИ: на яких загальнокультурних засадах виникла та отримала початкові імпульси розвитку антична філософія; в чому полягає відмінність між поняттями «антична» та «давньогрецька філософія»; якими були основні етапи розвитку античної філософії та як змінювалася проблематика в них.</p> <p>ВМІТИ: провести порівняння вихідних ідей античної та давньосхідної філософії; аргументовано виявляти особливості історичного розвитку людської думки; застосовувати характеристики провідних позицій до аналізу світоглядних ідей.</p>	<p align="center"><u>СРС №1</u> (2 год.) Тема 2.2. Антична філософія План</p> <p>1. Поняття античної філософії та її морально-етична спрямованість. 2. Найбільш впливові філософські школи та ідеї на основних етапах її розвитку. <i>Література:</i> 1 –с. 29-88; 2 – с.25-41; 3 – с.33-72; 5 –с.34-49; 7 –с.13-30; 8- с.30-112.</p>	2	-	Робота з навчальним порталом
<p>ЗНАТИ: загальні особливості середньовічного типу філософствування; основні етапи розвитку середньовічної філософії; її провідну проблематику; загальне значення її ідей</p> <p>ВМІТИ: проводити порівняння античного типу культури та філософії із середньовічним типом; виявити позитивні та негативні риси у середньовічному світосприйнятті; бачити елементи середньовічних надбань у сучасному світі.</p>	<p align="center"><u>СРС №2</u> (2 год.) Тема 3.Філософія європейського Середньовіччя План</p> <p>1. Зміни у світогляді під час переходу від античності до європейського Середньовіччя. 2. Місце філософії у духовному житті Середньовіччя. 3. Вихідні ідеї середньовічної патристики. 4. Схоластика і містика як напрями середньовічної філософії. <i>Література:</i> 1 –с.89-101; 2- с.42-51; 3 – с.73-90; 5 – с.50-57; 8 – с.113-124.</p>	2	-	Робота з навчальним порталом
<p>ЗНАТИ: які саме зміни відбулися у християнському світобаченні в епоху Відродження; чому гуманістичний світогляд постав внутрішньосуперечливим явищем; якими були провідні змістові акценти у ренесансній філософії.</p>	<p align="center"><u>СРС №3</u> (2 год.) Тема 4. Філософія Відродження План</p> <p>1. Поняття «Відродження» та характерні риси духовного життя цієї доби. 2. Провідні напрями ренесансного світобачення та</p>	2	-	Робота з навчальним порталом

<p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пояснити особливості ренесансної трансформації християнського світобачення; - виділити єдину логічну лінію у розвитку філософських шкіл європейського Відродження; - знаходити аналогії між історичними процесами Відродження та сьогодення. 	<p>характеристика основних етапів розвитку філософії доби Відродження. <i>Література:</i> 1 – с.102-113; 2 – с.52-61; 3 – с.101-107; 5 – с.58-63; 8 – с.125-138.</p>			
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - в чому проявляється справжня новизна нової історичної епохи; - якими були основні змістові наголоси у новоєвропейському світогляді; - як провідні напрями новоєвропейської філософії розвивали та виражали ці наголоси. <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати зміст основних філософських позицій, що сформувалися в епоху Нового часу; 	<p style="text-align: center;">Лекція №3 (2 год.) Тема 5.1. Філософія Нового часу План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Панорама соціокультурних та духовних процесів у Європі в Новий час. 2. Ідеї та концепції пізнання у філософії Нового часу. 3. Онтологічні та антропологічні ідеї у філософії Нового часу. <p><i>Література:</i> 1 – с.114-134 ; 2 – с.62-74; 3- с.110-133; 5 – с.64-86; 8 –с.139-152.</p>	2	<p>Робота з мультимедіа, перегляд відеофільму, випереджаючі завдання</p>	<p>Усне опитування, індивідуальні завдання</p>
<ul style="list-style-type: none"> - бачити та пояснювати внутрішній зв'язок між основними напрямками філософії Нового часу; - виділяти та пояснювати принципові новації у філософських ідеях цієї епохи.. 	<p><u>Заняття №3</u></p> <p style="text-align: center;">С.Р.С. № 4 (2 год.) Тема 5.2. Філософія Просвітництва План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Новий філософський ідеал у філософії Просвітництва. 2. Проблема свободи людини та шляхи її соціального визволення. <p><i>Література:</i> 1 – с.114-134 ; 2 – с.62-74; 3- с.110-133; 5 – с.64-86; 8 –с.139-152.</p>	2	-	<p>Робота з навчальним порталом</p>
<p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні поняття розділу; - предмет, джерела виникнення, функції та призначення філософії; - форми і види світогляду, розуміти розбіжності світобачення і світорозуміння; основні галузі філософського знання; - ознайомлення з основними етапами історії розвитку філософської думки: основні 	<p><u>Заняття № 4 Семінарське заняття № 1 (2 год)</u></p> <p style="text-align: center;">Розвиток класичної європейської філософії до XIX ст. План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості та відмінності західного та східного типів філософствування (на прикладах з історії розвитку філософської думки). 2. Особливості та відмінності античної та середньовічної філософії (на прикладах з історії 	2	<p>Доповіді студентів, робота з практичними завданнями</p>	<p>Усне опитування, індивідуальні завдання</p>

<p>парадигми філософствування, значення й сенс основних досягнень кожної філософської епохи</p> <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розрізнати специфіку світобачення і світорозуміння кожної культурно-історичної епохи, бачити та логічно пояснювати внутрішні зв'язки між основними напрямками філософії; - з'ясувати основні фактори виникнення, розвитку та змін філософських знань відповідно історичної доби; - давати наукову характеристику філософським вченням видатних мислителів минулого і сучасності; - порівнювати, пояснювати, аналізувати, критично оцінювати духовні і релігійні явища, орієнтуватися у багатому світі духовної культури; - користуватися науковою термінологією 	<p>розвитку філософської думки).</p> <p>3. Основні досягнення європейської філософії Нового часу (на прикладах з історії розвитку філософської думки).</p> <p><i>Література: 1 – с.1 -162; 2 – с.1-85; 3- с.1 -155; 5 – с.1-103; 8 –с.1 -167.</i></p>			
---	---	--	--	--

Рекомендовані джерела:

1. Петрушенко В.Л. Основи філософських знань: Курс лекцій. Навчальний посібник.- Львів: Новий світ – 2000; 2008, 2018. – 296 с.
2. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій. Навчальний посібник.- К: Каравела; Львів: Новий світ-2000, 2008, 2018. - 448 с.
3. Філософія: Навчальний посібник/ За ред.. І.Ф. Надольного – К: Вікар, 2017. – 584 с.
4. Філософія : Навчальний посібник / За ред.. І.Ф. Надольного – К: Вікар, 2008. – 457 с.
5. Основи філософських знань. Підручник/ За ред. В.А.Буслинського. – Львів: Новий світ – 2000, 2013.- 352 с.
6. Навчальний портал, Ресурси Інтернет

Додаткова література:

7. Філософія: Курс лекцій/ Бичко І.В. - К, 2007-653 с.
8. Філософія: Підручник/ Бичко І.В.- К: Либідь, 2007.-408 с.
9. Філософія: Підручник для вищої школи. – Харків: Прапор, 2010. – 736 с.